

**תחרות בכלכלה הישראלית והשפעתה על מחירים: ניתוח
של עקומת פיליפס ברמת הסקטור / שולמית ניר
דיון במאמר**

פרופסור איתי אטר
הפקולטה לניהול ע"ש קולר
אוניברסיטת תל אביב

המאמר במעוף הציפור

- האם התגברות התחרות במשק השפיעה על שיעור האינפלציה בישראל?
- התמקדות ב-5 ענפי מסחר המהווים כ-20% ממדד המחירים לצרכן: מזון (13.2%), תקשורת (2.5%), הלבשה (2.5%), שירותי הארחה (0.8%) וטואליטיקה (1.5%), וזאת לאורך תקופה של 17 שנה (2002-2018)
- עבודה שאפתנית מבחינת היקף הנתונים והיריעה!
- הניתוח מצביע על קשר בין מדדי התחרות לבין שינוי המחירים, בעיקר בענף ההלבשה

1. גישות שונות למחקר כלכלי על מחירים

- מקרו כלכלה – כיצד מושפעת אינפלציה מגורמים כמו אבטלה, שע"ח, תוצר, (תחרות?)
- כלכלה מוניטרית – האם להחלטות מוניטריות יש השפעות ריאליות (קשיחות מחירים). למשל, השפעת ערוץ האונליין על רמת המחירים ("אפקט אמזון" של Cavallo 2020 וגם Gorodnichenko and Talavera (2017))
- ארגון תעשייתי – ניתוח של ענף כלכלי נפרד. כיצד כוח-שוק/רגולציה משפיעים על מחירים, צרכנים והתנהגות פירמות באותו ענף. למשל, מחאת הקוטג' (HLS 2017), ושקיפות מחירים (Ater & Rigbi 2020)
- המטרה – לשלב תובנות ממחקרים שלוקחים בחשבון את המאפיינים הייחודיים של כל ענף כדי להבין את ההשלכות על רמת המקרו-כלכלה

יתרונות חסרונות

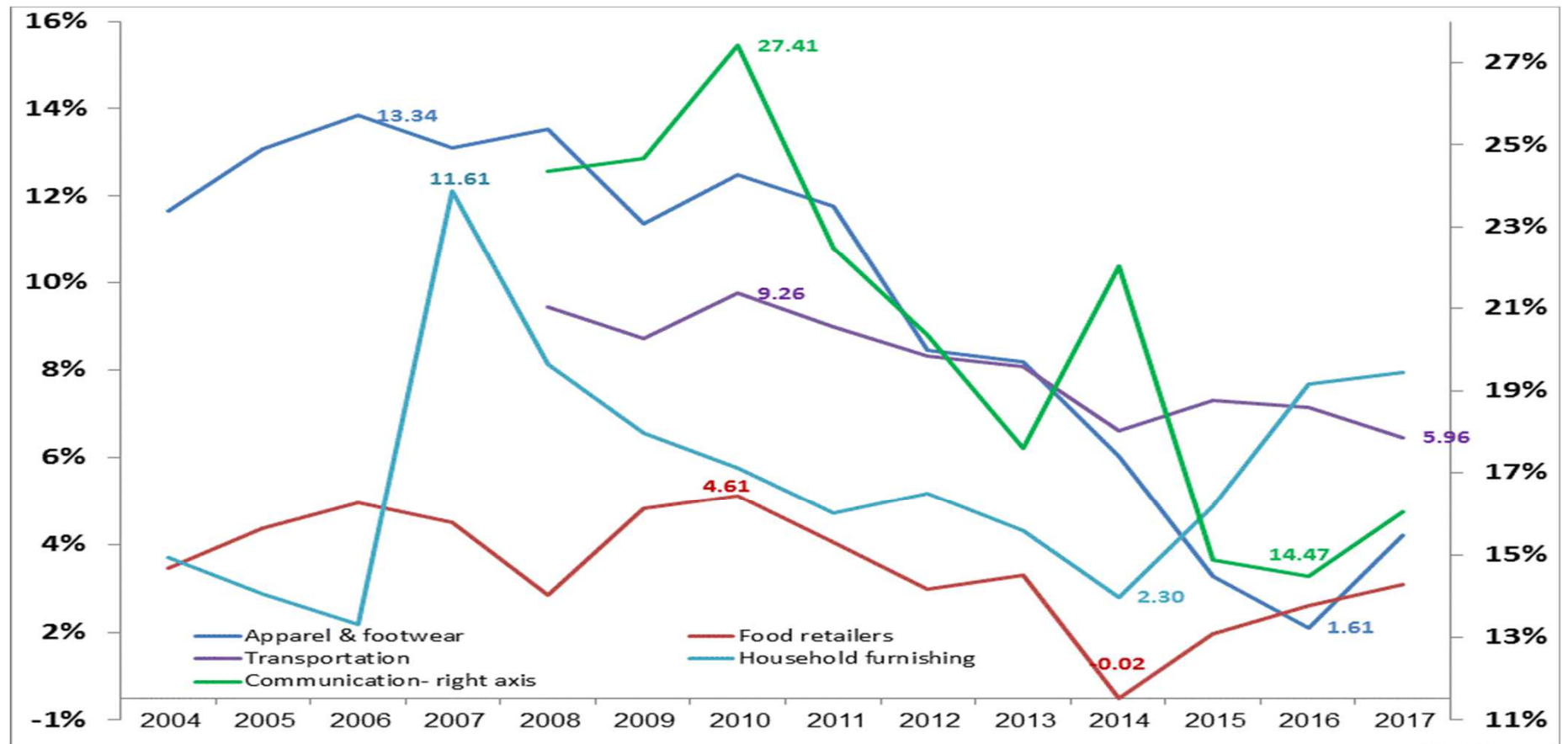
- בצד היתרונות של "הגישה המשלבת" עולות חששות:

- מצד אחד, אם נתמקד בפרטים המייחדים כל ענף אז נתקשה לבצע הכללות שהן רלוונטיות לכלל המשק...

- מצד שני, אם נתעלם מפרטים המייחדים כל ענף אז אנו עשויים להחמיץ תובנות מעניינות שיכולות להעשיר את ההבנה שלנו

למשל, בשוק קמעונאות המזון בתקופה שבין 2002 ו 2018, מתח בין קמעונאים לספקים, יציאת קלאב מרקט, קריסת מגה, התחזקות הרשתות הקטנות, הוצאת מוצרים מפיקוח, מותג פרטי, התרחבות הערוץ המקוון, שקיפות מחירים, המחאה החברתית, שינוי מחירי המזון העולמיים..

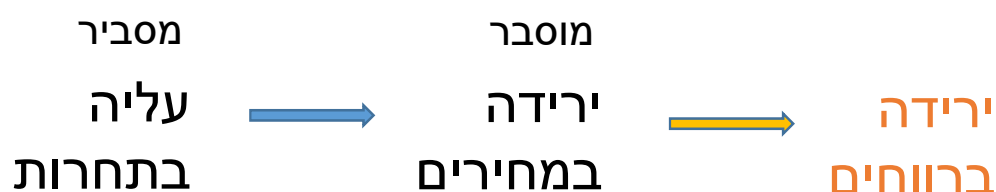
2. ירידת הרווח הגולמי מאז 2010 – וואו!

המחאה החברתית של 2011 – האם אירוע מכונן בדברי הימים של הכלכלה הישראלית?

3. האמידה האמפירית – מה לומדים על סיבתיות?

אנו מעוניינים לבחון את הקשר בין שינוי ברמת התחרות לבין שינוי רמת המחירים בענף. כלומר – רמת המחירים כמשתנה מוסבר ורמת התחרות היא המשתנה המסביר המרכזי

בפועל, המאמר משתמש במדד רווחיות ענפי (mark-up) כמדד לתחרות. כלומר – רמת המחירים הוא המשתנה המוסבר, ומדד הרווחיות הוא המשתנה המסביר

כלומר, הבדיקה האמפירית היא בין מדד רווחיות לבין אינפלציה?

תודה רבה!